

PROVINCIALE STEUN VOOR NATUURVERENIGINGEN VOOR LANDSCHAPSZORG EN SOORTENBESCHERMING

Een tijdje geleden werd het provinciaal natuurprojectenfonds voor natuurverenigingen afgeschaft. Sindsdien was het onduidelijk voor veel West-Vlaamse natuurverenigingen waarvoor ze dan wel nog steun kunnen krijgen van de Provincie. Daarom werden Wouter Vuylsteke en Olivier Dochy, van de sectie natuur van Provincie West-Vlaanderen uitgenodigd naar de Algemene Vergadering van de WMF om daar klaarheid in te brengen. Voor iedereen die er niet was, zetten we het belangrijkste hier op een rij.

Landschapzorg en natuurverbindingen

Binnen Provincie West-Vlaanderen werken naast de natuurverenigingen ook de Provincie zelf en de regionale landschappen aan natuur en landschap. Ze doen dit binnen wat men noemt het gebiedsgericht beleid en het soortgericht beleid.

Het gebiedsgericht beleid voert een breed stimulerend beleid rond kleine landschapselementen (KLE). Met KLE-beleid bedoelt men : de aanplant van hagen, houtkanten, solitaire bomen en struiken, dreven, hoogstamfruitbomen, de aanleg van poelen en laantjes, het uitvoeren van natuurtechnische graafwerken en van achterstallig beheer.

Herstel van het landschap en natuurverbinding creëren door middel van "laantjes" behoort ook tot het provinciale KLE-beleid. Foto : powerpoint Wouter Vuylsteke, diensthoofd sectie natuur, Provincie West-Vlaanderen

Landschapsherstel met deze KLE's zou een basisnatuurkwaliteit in een aantal aandachtsgebieden moeten herstellen. In het kader van landschapzorg worden ook soms ongewenste beplanting gerooid, maar dit is uiteraard niet de hoofdbedoeling. Bebossing, tuin- en parkaanleg vallen niet onder het KLE-beleid. Bebossing gebeurt door andere instanties en volgens andere visies en regels. Parkaanleg is meestal iets voor de gemeenten en tuinaanleg is voor particulieren.

De doelgroepen die de Provincie beoogt zijn buitengebiedgebruikers zoals landbouwers, particulieren en bedrijven. Onlangs werd deze doelgroep uitgebreid met ook natuurverenigingen en gemeenten. De aanleiding daarvoor was het wegvallen van de provinciale ondersteuning voor natuurprojecten van gemeenten en natuurverenigingen, maar de Provincie gaat er ook vanuit dat er met deze doelgroepen in partnerschap valabele resultaten kunnen geboekt worden.

De Provincie heeft 2 doelen/beleidsinsteken voor ogen: landschapzorg en natuurverbinding. Deze 2 insteken vertalen zich in provinciale aandachtsgebieden. In aandachtsgebieden kunnen de doelgroepen een beroep doen op het provinciebestuur voor een KLE-project. Aandachtsgebieden liggen verspreid over de ganse provincie. Ze zijn dener naarmate de landschappen waardevoller zijn of naarmate er meer natuurreservaten onderling te verbinden vallen.

Daarnaast voert de Provincie naar dezelfde doelgroepen toe ook nog een soortenbeleid gericht op het behoud en

het behoud en verdere ontwikkeling van een paar welbepaalde doelsoorten in een welbepaalde aandachtsgebieden

Waarom moet je vereniging voldoen om in aanmerking te komen ?

Je vereniging of organisatie moet een rechtspersoonlijkheid bezitten zonder winstoogmerk. Natuur- en landschapszorg moeten vermeld zijn in de statutaire visie en men moet terreinen beheren in West-Vlaanderen. Let wel beheren is niet hetzelfde als bezitten.

De Provincie voert geen werken uit in erkende natuurreservaten. Ook zal ze op terreinen van natuurverenigingen geen sociale werkplaatsen inzetten voor het uitvoeren van werken. Het komt er dus op neer dat natuurverenigingen plantgoed kunnen verkrijgen van de Provincie. En daarnaast ook de realisatie van natuurtechnische graafwerken buiten de natuurreservaten.

Je vereniging dient ook zelf 30% van de kosten te dragen. De Provincie legt dan de resterende 70% bij.

De werkwijze is steeds als volgt : de inhoud van een project wordt eerst onderling overeengekomen. Rond het project wordt een overeenkomst gesloten. De Provincie voert de werken uit of levert de materialen. Finaal krijgt de vereniging de factuur van de Provincie voor haar aandeel in het project.

Wat te doen als je denkt een samenwerkingsvoorstel omtrent KLE voor de Provincie te hebben?

Contacteer de gebiedswerker voor jouw regio.

Midden West-Vlaanderen :

Pieter Blontrock. 050.26.14.42. of 0494.50.29.31

pieter.blontrock@west-vlaanderen.be

Brugge-Oostende :

Wouter Goffin. 050.40.70.17. 0499.56.59.29.

wouter.goffin@west-vlaanderen.be

Zuid-West-Vlaanderen :

Mathias Boudry. 056.23.49.86. 0492.34.43.23

mathias.boudry@west-vlaanderen.be

Regionaal landschap Houtland

Pauwel Bogaert. 050.40.34.74. 0496.59.61.25

pauwel.bogaert@west-vlaanderen.be

Regionaal landschap IJzer en Polders

Henk Schaut. 051.54.59.62. 0491.08.64.39.

henk@rlijp.be

Regionaal landschap West-Vlaamse Heuvels

Dirk Cuvelier. 057.23.08.52 0474.43.59.02

dirk.cuvelier@rlwh.be

Soortenactieplannen

Een ander gebied waar de Provincie samenwerkt met de natuurverenigingen, is dat van de soortenactieplannen (SAP). Hierbij wordt de leefomgeving van een aantal provinciale symboolsoorten op een structurele wijze aangepakt. De keuze van de soorten hangt af van de mate van nood aan bescherming, de kansen op samenwerking met andere initiatieven en beschermingmaatregelen. Soms spelen ook wel deikbaarheid van de soort en de kansen voor andere soorten om mee te liften met het verbeteren van de habitats een rol bij de keuze van een symboolsoort.

Momenteel zijn er 3 soortenactieplannen : voor de geelgors, de eikelmuis en de vinpootsalamander. Maar ook voor de kamsalamander en de boomkikker zijn er plannen in ontwikkeling. Het opstellen van een dergelijk plan vereist heel wat studie en voorbereiding, maar ook het uitrollen vraagt veel werk en dat is de reden voor het eerder beperkte aantal.

De **vinpootsalamander** werd als een van de eerste gekozen. Deze is immers de ambassadeur van de 'levende bospoel', een thema waar ook de Regionaal LandschapHoutland mee aan de slag is gegaan in haar poelenproject. De focus ligt voor deze soort dan ook eerder op deze regio, met haar versnipperde stukken bos. Het doel is om 10 geschikte voortplantingspoelen te hebben per boscluster tegen 2020. Het zoeken naar de juiste plaatsen gebeurt door een samenwerking met scholen, vrijwilligers van o.a. natuurverenigingen, medewerkers van de Regionale Landschappen,... De bijeen gezochte gegevens moet dan leiden tot de realisatie van de doelen door concrete acties op het terrein.

Ook voor de **eikelmuis** bestaat er een soortenactieplan. Deze ambassadeur van de 'levende bosrand' zag zijn leefgebied de laatste decennia stevig verdrukt worden door de verstedelijking en de 'verpropering' van het landelijk gebied. Met restgebiedjes in de stadsrand van Kortrijk en de rest van Zuid-West-Vlaanderen, maar ook aan de kust en een beetje in Heuvelland, kan deze soort, mits versteviging, tegen 2020 minstens stand houden. Met het creëren van corridors en gerichte ingrepen als nestkastjes en andere schuilmogelijkheden, gaat de Provincie, samen met o.a. de eikelmuiswerkgroep van Natuurpunt en particulieren haar plannen gestalte geven. Maatregelen worden gratis genomen voor doelgroepen die zich in minder dan 1 km van een nestgelegenheid bevinden. Zo worden er tuinadviseurs opgeleid, om van tuinen ideale nestgelegenheden te maken, maar gaat men ook het systeem van de eikelmuis tuinen verder uitwerken en wil men met een informatiestand aanwezig zijn op verschillende evenementen. Ook het aanplanten en inrichten van KLE's hoort bij de acties.

Hierboven : De eikelmuiswerkgroep geeft uitleg in eikelmuis tuin in Moen. Helemaal boven : eikelmuis en daarnaast onderzoeksmateriaal ikv bescherming van de eikelmuis in provinciaal domein Raversijde. Foto uit presentatie Olivier Dochy op AV WMF 21.3.2016

Het actieplan voor de **geelgors** is net van start gegaan. Dit vogeltje zit ook vooral in de Westhoek en heeft vooral te lijden van de landbouwintensivering en het verdwijnen van kleine landschapselementen. De 100 koppeltjes die er nu nog zouden zijn, moeten minstens stand houden tegen 2020. Dit wil men doen door o.a. wintervoedsel te voorzien, betere broedgelegenheden (struiken die tot aan de grond groeien) te creëren en de campagne 'zoemrijk grasland'. Daarnaast worden er ook adviseurs opgeleid om dit tot in de tuinen over te brengen.

De actieplannen voor de **boomkikker** en de **kamsalamander** zijn gelijkaardig, maar eerder in de regio van Damme tot Knokke voor de boomkikker (de kamsalamander gaat wat ruimer). Het actieplan van de kamsalamander zou tegen deze zomer moeten starten.

Voor alle soortactieplannen geldt dat de maatregelen gratis zijn, er met duidelijke doelstellingen en resultaatverbintenissen wordt gewerkt en er betrokkenheid is van verschillende actoren, waaronder ook de natuurverenigingen. De communicatiestrategie om de ruimere bevolking te sensibiliseren en het diertje tot streekproduct te benoemen is ook steeds aanwezig.

Andere acties

Deze actieplannen zijn niet de enige acties die naar bepaalde soorten die in samenwerking met de Provincie lopen. Ook de steenuilen- en kerkuilenwerkgroep, kunnen op steun rekenen van de Provincie. En daarnaast lopen nog andere acties zoals 'Doe het zoemen met bloemen' en de opgeschaalde versie hiervan 'Zoemrijke graslanden'. Voor deze laatste actie wil de Provincie ook samenwerken met de gemeenten om het beheer van hun graslanden 'zoemvriendelijker' te maken.

Meer info over de soortenactieplannen : olivier.dochy@west-vlaanderen.be

Tekst KLE's : Katty De Wilde

Tekst SAP : Bart Vanwildemeersch

Bron : presentaties Wouter Vuylsteke en Olivier Dochy, van sectie natuur Provincie West-Vlaanderen voor de Algemene Vergadering WMF 21.3.2016.

Foto's : prestaties Wouter Vuylsteke en Olivier Dochy, sectie natuur Provincie West-Vlaanderen.